

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з наукової роботи
та міжнародного співробітництва

Володимир ЄРМАЧЕНКО

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *05 "Соціальні та поведінкові науки", 07 «Управління та адміністрування»*

Спеціальність *051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Освітній рівень *третій (освітньо-науковий)*

Освітня програма *«Економіка», «Облік і оподаткування», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Статус дисципліни

вибіркова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Завідувач кафедри
економічної теорії та
економічної політики

Марина Мащенко

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *Економічної теорії та економічної політики*

Протокол № 8 від 30.03.2022 р.

Розробники:

Мащенко М.А., д.е.н., доцент;

Кліменко О. М., к.е.н., доцент.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці України, викликають об'єктивну необхідність підготовки фахівців-професіоналів нового типу, які здатні органічно поєднувати глибокі теоретичні знання з практичними навичками господарчої діяльності, ініціативно і творчо діяти за ринкових умов. Здійсненню цього важливого завдання сприяє вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» (СЕТ). Це вибіркова навчальна дисципліна, в якій цілісно і систематизовано висвітлюються процеси становлення та розвитку новітніх концепцій політичної економії, мікро- та макроекономіки, порівняльного аналізу економічних систем останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. Актуальність вивчення дисципліни ґрунтується на необхідності знання розвитку економічної думки в межах навчальної дисципліни «СЕТ», допомагає фахівцю зрозуміти загальну спрямованість еволюції економічної науки на сучасному етапі, її взаємозв'язок з економічною політикою, прийняттям стратегічних і оперативних рішень, а головне – сформуванню загальноекономічний світогляд сучасного вченого. Об'єктом вивчення дисципліни є процес становлення та розвитку сучасної економічної теорії. Предметом вивчення є сучасні теоретичні концепції функціонування і розвитку економічних систем та їх складових.

Мета навчальної дисципліни:

наукове відображення різноманітності, альтернативності і водночас єдності теорій і напрямків сучасної економічної науки, їх поглиблене вивчення і творче опанування змісту у конкретно-історичних умовах виникнення та розвитку.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1А
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення

Пререквізити	Постреквізити
Економічна теорія	Всі дисципліни професійного та практичного циклу
Макроекономіка	
Мікроекономіка	
Соціальна економіка	
Теорія ймовірності і математична статистика	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Знання сутності поняття, об'єкту, предмету та інструментарію аналітичного забезпечення національної економіки.	Вміння визначити напрями та інструментарій аналітичного дослідження національної економіки.
Аналізувати трудовий потенціал національної економіки з врахуванням демографії та міграційних процесів.	Вміння оцінювати вплив основних факторів на рівень та динаміку трудових ресурсів.
Здійснювати обґрунтоване дослідження ефективності функціонування національної економіки.	Вміння визначати ефективність впровадження програм соціально-економічного розвитку.
Проводити аналітичне дослідження рівня і якості життя населення у порівнянні до світових стандартів.	Здатність аналізувати рівень добробуту, розвиток соціальної сфери та стану здоров'я нації.
Здатність оцінювати елементи	Вміння щодо формування державного

функціонування фінансової системи.	бюджету, аналітики грошового обігу, інвестицій та податкового навантаження.
Просліджувати основні статті та пропорції складання платіжного балансу, динаміку зовнішньо-економічних операцій, внутрішньогалузеву міжнародну спеціалізацію країни.	Проводити аналітичну оцінку платіжного балансу та ключових показників зовнішньо-економічної діяльності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологія сучасної економічної науки та її теоретичні напрями

Тема 1. Методологія економічної науки й сучасні моделі розвитку економічної теорії

1.1. Сучасний погляд на предмет і методологію економічної науки. Еволюція предмета і завдань економічної теорії. Метод і методологія економічної теорії (ЕТ). Методологічні основи позитивної економічної теорії.

1.2. Єдність та різноманіття сучасної ЕТ. Основи типології сучасних економічних теорій: критерії класифікації, відповідність потребам практики, причини та механізми заміщення одних теорій іншими. Спеціалізація окремих напрямків ЕТ. Сучасні моделі розвитку ЕТ.

1.3. Визначення цілей, предмета та завдань дисципліни «СЕТ». Методологічні основи еволюційної економічної теорії. Раціоналізм і емпіризм – як дві протилежні традиції в науці. Альтернативні концепції методу: системне моделювання, радикальний раціоналізм та методологічний плюралізм («нова еkleктика»). «Економічний імперіалізм» та міждисциплінарний підхід в економіці.

Тема 2. Теорії глобалізації та їх еволюція

2.1. Глобальні закономірності та їх роль у методології. Характеристика нової стадії цивілізаційного прогресу. Змішана економіка як об'єктивна категорія. Проблема співвідношення індустріального та інформаційного (постіндустріального) типів розвитку. Нове становище людини у суспільстві.

2.2. Сучасні західні концепції теорії глобалізації. Економічна соціологія. М. Грановітер, М. Кастельс, Р. Сведберг, А. Сен, А. Турен, Р. Холлінгсворт, Ф. Шміттер, Розвиток теорії глобалізації в працях Т. Екінса, Х. Гендерсона, Х. Дейліса, П. Хокінса, Е. Ловінса, Р. Норгаарда, Л. Брауна.

2.3. Еволюція теорії глобального монетаризму. Дж. Полак, Дж. Тобін, Л. Саммерс, Р. Бергстен, П. Волкер, Р. Манделла, Р. Купер, П. Кенен, Е. Кроккет. Перетворення знань та інформації на головний виробничий ресурс. Глобалізація світової економіки та ЕТ. В. Штрек, А. Етціоні. Школа міжнародної політичної економії. С. Стрендж, Е. Хеллайнер, Р. Андерхілл, Ф. Черні, Л. Вейс, Т. Пемпел, Т. Скопол, П. Евенс, Д. Хелд, П. Катценштейн. Глобальні проблеми людини у доповідях представників Римського клубу. Дж. Шульц, Ф. Грем, Ф. Махлуп, Р. Гріффін, У. Феллнер, Р. Руза, Дж. Стігліц, Л. Саммерс.

Тема 3. Теорії трансформації економіки і суспільства

3.1. Теорія економічної інтеграції. Дж. Вайнер, Дж. Мід, Р. Ліпсі, К. Лан-кастер, Дж. Тінберген, С. Купер, Б. Мессел, Х. Джонсон, Дж. Ванек, М. Кемп, Х. Ван, Б. Баласса, У. Корден.

3.2. Теорії трансформації економіки і суспільства. Теорія другої промислової революції. Ж. Фурастьє, Ф. Штернберг, Р. Арон, Ж. Еллюль. Теоретичні основи трансформації економіки України у світове господарство. Теорії кризової епохи початку комп'ютерної революції. Дж. Гелбрейт, П. Друкер, А. Тоффлер, Д. Белл.

3.3. Теорії підприємницької економіки та інформаційного суспільства П. Друкера. Теорія інтелектуальної технології Ф. Хайека та М. Фрідмена. Теорії «третьої хвилі» й «зрушення влади» А. Тоффлера. Теорії «суспільства знань» та «великого і хворого суспільства» П. Друкера; теорія «розриву з минулим» А. Тоффлера; теорія індустріально-технократичного суспільства Д. Белла. Теорії Р. Тібольта, К. Кларка, Ф. С. Малле, А. Турена. Теорія мега-тенденцій Дж. Несбіта та П. Абурдена.

Тема 4. Сучасний монетаризм

4.1. Нові аспекти сучасного монетаризму. Характерні ознаки нового монетаризму. Дж. Стігліц, Б. Грінуолд, Б. Ейгенгрін, Економетричні дослідження. Б. Бернак, М. Гетлер, М. Лоренс, М. Айхенбаум, С. Еванс, У. Сток, В. Уатсон. Критичний аналіз заходів монетаристської політики. «Вашингтонський консенсус». Л. Саммерс, Дж. Тобін.

4.2. Сучасні монетаристські підходи до проблеми ролі держави в економіці. «Посилення ролі національної держави як регулятора». О. Білоус, О. Черковець. Змінення ролі держави в постіндустріальній економіці. Дж. Сорос, Р. Хардін, Я. Корнаї, В. Маркарян, А. Аткинсон, Дж. Тобін. «Розміри держави». Р. Нозі, Р. Дарендорф, А. Ілларіонов, Н. Півоваров. Дискусії щодо головної інституції монетарної політики (ЦБ) та її головних інструментів. Б. Фрідмен, М. Кінг, Б. Коен, Ч. Гудхартон, Ч. Фрідмен, М. Вудфорд, Д. Ліндсей, Г. Уолліч, Н. Кіотаки, Дж. Мур, М. Гетлер, С. Гілчріст. Роль держави в транзитивній економіці.

Тема 5. Теорії визначення і вибору економічної політики

5.1. Конституціональна економічна теорія. Дж. Б'юкенен, Г. Таллок. Теорія політичної ренти. Г. Таллок, Г. Беккер, Е. Даунс.

5.2. Економічні теорії громадського суспільства. Дж. Манджаппа, М. Вінай, Б. Доллері, Дж. Уолліс, Г. Хансманн, Л. Саламон. Загальна економіко-політична рівновага і хабарництво. Дж. Стіглер, С. Пельцман, М. Кларк, Дж. Гардінер, М. Олсон, Х. Хаймер. Моделі прийняття політичних рішень У. Нордхауза та Д. Гіббса.

5.3. Теорії суспільного вибору та політичних інститутів. Теорія суспільного вибору. Дж. Б'юкенен, У. Нісканен, М. Олсон, Г. Таллок, Р. Толлісон. Дослідження проблеми корупції С. Роуз-Аккерман. Д. Білліс, Х. Гленнерстер, Т. Беслі, М. Гхатан, Ф.-Ч. Вольф, Л. Прото, М. Вулкок, В. Тамбовцев. Економічна теорія «політичних інститутів». К. Шепсле, Б. Вайнгаст, Дж. Фіджер, Г. Холл, Д. Нельсон, Т. Еджерсон.

Тема 6. Теорії неоінституціоналізму

6.1. Концептуальні та методологічні особливості неоінституціональної економічної теорії. Дж. Б'юкенен, Р. Коуз, Д. Норт, М. Олсон, Дж. Стіглер, Г. Саймон, Р. Фогель, О. Уільямсон, К. Менар, Е. де Сото. Теорія участі працівника в управлінні та прибутках. Д. Нуті, В. Барлет, М. Юваліс, Х. Нутзінгер, Дж. Кабле, Б. Ворд, Дж. Ванек та ін.

6.2. Класифікація сучасних неоінституціональних концепцій. Трансакційна економіка. Р. Коуз, Д. Норт, О. Уільямсон, Дж. Уолліс, Г. Демсец, Р. Фогель, Й. Барцель, С. Чен. Теорія економіки права. Р. Познер, С. Пейович, Г. Каламбресі, Г. Беккер. Економічна теорія прав власності. Р. Коуз, А. Алчіан, Г. Демсец, Р. Ріхтер, Х. Й. Зігенталер.

6.3. Неоінституціональні теорії економічного зростання та інституціональних змін. «Інституціональні пастки» трансформаційного періоду: сутність та шляхи подолання. О. Уільямсон, Т. Еггерсон, Дж. Стігліц, В. Полтерович, А. Олейник. Контрактний підхід (теорія економіки угод). Л. Тевено, О. Фавро, А. Орлеан, Р. Буайе, У. Меклінг, М. Дженсен, Ю. Фама. Теорія суспільного вибору. Е. Ерроу, Дж. Б'юкенен, Г. Таллок, М. Олсон. Нова економічна історія. Д. Норт, Р. Фогель, А. Грейф, Т. Еггерссон.

Змістовий модуль 2. Проблеми розвитку сучасних економічних теорій

Тема 7. Теорії економіки «третього світу»

7.1. Теоретико-методологічні основи економіки «третього світу». Основні напрямки та регіональні особливості економічних теорій «третього світу». Західні теорії економіки країн, що розвиваються. Аналіз нееквівалентного обміну та ролі ТНК представниками радикальної політичної економії. Концепція переходу до «самопідтримуваного зростання» та кейнсіанські концепції «великого поштовху». Модель економічного зростання з двома дефіцитами.

7.2. Розвиток самостійних економічних теорій країн «третього світу». Латиноамериканські концепції «периферійної економіки». Концепція самозабезпечення та колективної опори на власні сили азійської та африканської економічної думки. Країни Близького Сходу: «арабський соціалізм» та «ісламська альтернатива». Неокласична концепція дуалістичної економіки. Інституціональні програми модернізації. М. Вебер, Дж. Тойнбі, Г. Мюрдаль, Т. Шульц. Регіон Індостану: боротьба напрямків в економічній думці.

Тема 8. Альтернативні теорії сучасного економічного розвитку

8.1. Специфіка альтернативних теорій сучасного економічного розвитку (духовні цінності, національні, культурні та історичні особливості). Синтез сучасного й традиційного в умовах незалежного розвитку.

8.2. Феномен економічної теорії Японії. М. Морішіма, Х. Удзава, К. Інада, Т. Негісі, Ф. Нікайдо, Х. Канаморі, Т. Нісіяма, Є. Судзукі. Ісламські фундаменталістські та реформаторські доктрини еконо-мічного розвитку. Дж. Еспозіто, М. Б. ас-Садром, З. ад-Дін Сардар, А. аль-Азіз Каміль, М. аль-Каддафі, Т. Фрідмен. Індуїзм як підвалини специфіки економічної думки Індії. Концепція «оптимального компромісу» Р. Хазарі, А. Кхусро, В. Рао. Концепція децентралізованої економіки Д. Субраманіама Свамі.

8.3. Особливості економічної науки в КНР. Соціалізм з китайською специфікою. З. Бжезинський. Втілення китайськими економістами формул управління: «директивне планування – «спрямувальне» планування – ринкове регулювання», «соціалістичне планове ринкове господарство» та «нової формули господарського механізму».

Тема 9. Проблемні аспекти розвитку сучасних мікроекономічних теорій

9.1. Розвиток мікроекономічного аналізу в останній третині ХХ – на початку ХХІ ст. Загальний напрямок еволюції. Особливості трактовки предмету та методу дослідження. Розвиток теорії розподілу ресурсів.

9.2. Проблемні аспекти розвитку сучасних мікроекономічних теорій. Еволюція теорії ринкової поведінки споживача. Змінення теорії фірми. Еволюція теорії ринків. Проблема загальної рівноваги ринків.

Тема 10. Проблемні аспекти розвитку сучасних макроекономічних теорій

10.1. Злети і падіння альтернативних макротеорій в останній третині ХХ – на початку ХХІ ст. Два основних підходи до розгляду економічних теорій. Формаційна та цивілізаційна парадигми. Стандартні макроекономічні теорії: спільне й відмінне. Сучасні економічні теорії розподілу багатства і доходів. Тракткування розподілу багатства і доходів у теоріях справедливого суспільства М. Каддафі та Дж. Гелбрейта.

10.2. Альтернативні напрями сучасної макротеорії. Стандартна (ортодоксальна) неокласика. Неокласична парадигма, науковий потенціал, методологія та етапи розвитку. Неокласика й НІЕТ.

10.3. Неокласичний синтез як основа сучасних економічних теорій. Ортодоксальне кейнсіанство та ортодоксальний монетаризм. Нова класична школа. Посткейнсіанство. Нове кейнсіанство. Перспективи некейнсіанського (посткейнсіанського) синтезу. Перспективи синтезу посткейнсіанства і традиційного інституціоналізму. «Синтез» економічної теорії марксизму і неокласики.

Тема 11. Становлення сучасної парадигми економічної теорії

11.1. Криза сучасної парадигми економічної теорії очима провідних вчених-економістів. Методологічні основи сучасної парадигми економічної теорії. Філософія позитивізму. Еволюційна економічна теорія. Міждисциплінарний підхід. «Економічний імперіалізм».

11.2. Дискусії стосовно предмету й завдань сучасної економічної теорії. Класифікаційний та аналітичний підходи до предмета економічної теорії. «Нова еклектика» (методологічний плюралізм). Епістемологічна функція ціннісних орієнтацій та мова теорії. Вітчизняна економічна теорія: від кризи до нової парадигми.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

При викладанні навчальної дисципліни доцільно використовувати: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; евристичний метод; дослідницький метод.

Для активізації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів застосовуються: проблемні лекції (т.11), дискусії (т.1-4, 6-7), бесіди (т. 1-11), презентації (т.1-11), ілюстрації (т.11), моделювання професійних ситуацій (т.9-10), кейс-стаді (т. 4), дебати (т. 1-11), мозкові штурми (т. 8) та індивідуальна дослідницька робота.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у слухачів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у слухачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, занять і самостійних завдань та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє слухачу отримати залік, – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання слухача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Формою підсумкової оцінки є залік. Залікова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного та модульного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, що наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Поточний контроль за цією дисципліною проводиться у таких формах та за максимальною кількістю балів:

- активна робота на лекціях – 11 балів;
- активна участь в обговоренні питань теми – 22 бала;
- поточна контрольна робота – 10 балів;
- індивідуальна дослідницька робота – 6 балів;
- презентація домашнього завдання – 9 балів
- перевірка домашніх завдань – 22 бали.

Модульний контроль з цієї дисципліни проводиться у формі колоквиуму. Максимальна кількість балів, яку слухачі можуть отримати, складає 20 балів.

Загальний бал складається з накопичених балів за всі завдання, які округляються до цілого числа за математичними правилами.

Підсумковий контроль за дисципліною складається з суми балів за поточний та модульний контроль. Максимальний бал, який слухачі можуть отримати за підсумковий контроль, складає 100. Мінімальний бал за поточний та модульний контроль протягом семестру становить 60.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни»

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Методологія економічної науки й сучасні моделі розвитку економічної теорії	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Сучасний погляд на предмет і методологію економічної науки. 2. Єдність та різноманіття сучасної ЕТ. 3. Визначення цілей, предмета та завдань дисципліни «СЕТ».	Активна робота на лекції	1
	Практичне заняття	Опанування методологічних основ еволюційної економічної теорії. Дискусія «Раціоналізм і емпіризм – як дві протилежні традиції в науці». Дебати «Економічний імперіалізм»	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Основи типології сучасних економічних теорій: критерії класифікації, відповідність потребам практики, причини та механізми заміщення.	Перевірка домашніх завдань. Презентації	2
Тема 2. Теорії глобалізації та їх еволюція	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Глобальні закономірності та їх роль у методології. 2. Сучасні західні концепції теорії глобалізації. 3. Еволюція теорії глобального монетаризму.	Активна робота на лекції	1
	Практичне заняття	Бесіда «Характеристика нової стадії цивілізаційного прогресу. Змішана економіка». Дебати «Глобалізація світової економіки». Дискусія «Проблема співвідношення індустріального та інформаційного (постіндустріального) типів розвитку».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Поточна контрольна робота	2
Індивідуальна дослідницька робота.			1	

			Презентація домашнього завдання.	1	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Нове становище людини у суспільстві. Розвиток теорії глобалізації в працях Т. Екінса, Х. Гендерсона, Х. Дейліса, П. Хокінса, Е. Ловінса, Р. Норгаарда, Л. Брауна. Глобальні проблеми людини у доповідях представників Римського клубу.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 3. Теорії трансформації економіки і суспільства	Аудиторна робота				
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Теорія економічної інтеграції. 2. Теорії трансформації економіки і суспільства. 3. Теорії підприємницької економіки	Активна робота на лекції.	1	
	Практичне заняття	Бесіда «Теорія другої промислової революції. Ж. Фурастьє, Ф. Штернберг, Р. Арон, Ж. Еллюль». Дебати «Теоретичні основи трансформації економіки України у світове господарство». Дискусії «Теорії кризової епохи початку комп'ютерної революції. Дж. Гелбрейт, П. Друкер, А. Тоффлер, Д. Белл».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2	
			Поточна контрольна робота.	2	
			Індивідуальна дослідницька робота.	1	
			Презентація домашнього завдання.	1	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Теорія інтелектуальної технології Ф. Хайєка та М. Фрідмена. Теорії «третьої хвили» й «зрушення влади» А. Тоффлера. Теорії «суспільства знань» та «великого і хворого суспільства» П. Друкера; теорія «розриву з минулим» А. Тоффлера	Перевірка домашніх завдань	2	
	Тема 4. Сучасний монетаризм	Аудиторна робота			
		Лекція	Лекція за питаннями: 1. Нові аспекти сучасного монетаризму. 2. Сучасні монетаристські підходи до проблеми ролі держави в економіці.	Активна робота на лекції	1
Практичне заняття		Дискусія «Характерні ознаки нового монетаризму. Дж. Стігліц, Б. Грінуолд, Б. Ейгенгрін». Дебати «Економетричні дослідження. Б. Бернак, М. Гетлер, М. Лоренс». Бесіда «Посилення ролі національної держави як регулятора» Кейс-стаді «Інституції монетарної політики»	Активна участь в обговоренні питань теми..	2	
			Поточна контрольна робота	2	
			Презентація домашнього завдання	1	
Самостійна робота					
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Критичний аналіз заходів монетаризму. «Вашингтонський консенсус». Роль держави в транзитивній економіці.	Перевірка домашніх завдань	2		

Тема 5. Теорії визначення і вибору економічної політики	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Конституціональна економічна теорія. 2. Економічні теорії громадського суспільства. 3. Теорії суспільного вибору та політичних інститутів.	Активна робота на лекції	1
	Практичне заняття	Бесіда «Теорія політичної ренти. Г. Таллок, Г. Беккер, Е. Даунс». Дебати «Загальна економіко-політична рівновага і хабарництво». Презентація «Дослідження проблеми корупції С. Роуз-Аккерман. Д. Білліс, Х. Гленнерстер»	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Колоквіум	10
			Презентація домашнього завдання.	1
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Теорія суспільного вибору. Дж. Б'юкенен, У. Нісканен, М. Олсон, Г. Таллок. Економічна теорія «політичних інститутів». К. Шепсле, Б. Вайнгаст, Дж. Фіджер, Г. Холл, Д. Нельсон, Т. Еджертсон.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 6. Теорії неінституціоналізму	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Концептуальні та методологічні особливості неінституціональної економічної теорії. 2. Класифікація сучасних неінституціональних концепцій. 3. Неінституціональні теорії економічного зростання та інституціональних змін.	Активна робота на лекції.	1
	Практичне заняття	Дискусія «Теорія участі працівника в управлінні та прибутках.». Бесіда «Економічна теорія прав власності. Р. Коуз, А. Алчіан, Г. Демсец, Р. Ріхтер». Дебати «. «Інституціональні пастки» трансформаційного періоду»	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Поточна контрольна робота.	2
			Індивідуальна дослідницька робота	1
Презентація домашнього завдання.			1	
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Трансакційна економіка. Р. Коуз, Д. Норт, О. Уільямсон, Дж. Уолліс, С. Чен. Теорія економіки права. Г. Беккер., Х. Й. Зігенталер. А. Орлеан, Р. Буайе, У. Меклінг, М. Дженсен, Ю. Фама. Теорія суспільного вибору. Е. Ерроу, Дж. Б'юкенен, Г. Таллок, М. Олсон	Перевірка домашніх завдань	2	

Тема 7. Теорії економіки «третього світу»	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Теоретико-методологічні основи економіки «третього світу». 2. Розвиток самостійних економічних теорій країн «третього світу».	Активна робота на лекції.	1
	Практичне заняття	Дискусії «Західні теорії економіки країн, що розвиваються.». Бесіда «Концепція «самопідтримуваного зростання» та кейнсіанські концепції «великого поштовху»». Дебати «Арабський соціалізм» та «Ісламська альтернатива».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Індивідуальна дослідницька робота	1
			Поточна контрольна робота.	2
			Презентація домашнього завдання.	1
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Концепція самозабезпечення та колективної опори на власні сили азійської та африканської економічної думки.. Неокласична концепція дуалістичної економіки. Інституціональні програми модернізації.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 8. Альтернативні теорії сучасного економічного розвитку	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Специфіка альтернативних теорій сучасного економічного розвитку (духовні цінності, національні, культурні та історичні особливості).2. Феномен економічної теорії Японії. 3. Особливості економічної науки в КНР.	Активна робота на лекції.	1
	Практичне заняття	Бесіда «Соціалізм з китайською специфікою». Дебати «Індуїзм як специфіки економічної думки Індії». Мозковий штурм «Формули господарського механізму».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Індивідуальна дослідницька робота	1
			Презентація домашнього завдання	1
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Концепція «оптимального компромісу» Р. Хазарі, А. Кхусро, В. Рао. Концепція децентралізованої економіки Д. Субраманіама Свами. Дж Еспозіто, М. Б. ас-Садром, З. ад-Дін Сардар, А. аль-Азіз Каміль, М. аль-Каддафі, Т. Фрідмен.	Перевірка домашніх завдань	2	

Тема 9. Проблемні аспекти розвитку сучасних мікроекономічних теорій	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Розвиток мікроекономічного аналізу в останній третині ХХ – на початку ХХІ ст. 2. Проблемні аспекти розвитку сучасних мікроекономічних теорій.	Активна робота на лекції.	1
	Практичне заняття	Бесіда «Загальний напрямок еволюції». Дебати «Розвиток теорії розподілу ресурсів». Моделювання професійних ситуацій. Посткейнсіанство. Нове кейнсіанство	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Презентація домашнього завдання.	1
			Індивідуальна дослідницька робота	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Еволюція теорії ринкової поведінки споживача. Змінення теорії фірми. Еволюція теорії ринків. Проблема загальної рівноваги ринків	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 10. Проблемні аспекти розвитку сучасних макроекономічних теорій	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Злети і падіння альтернативних макротеорій в останній третині ХХ – на початку ХХІ ст. 2. Альтернативні напрями сучасної макротеорії. 3. Неокласичний синтез.	Активна робота на лекції.	1
	Практичне заняття	Бесіда «Ортодоксальне кейнсіанство та ортодоксальний монетаризм». Дебати «Перспективи інституціоналізму». Моделювання професійних ситуацій. Нова класична школа.	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Презентація домашнього завдання	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Сучасні економічні теорії розподілу багатства і доходів. Трактатування розподілу багатства і доходів у теоріях справедливого суспільства М. Каддафі	Перевірка домашніх завдань	2
Тема 11. Становлення сучасної парадигми економічної теорії	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Криза сучасної парадигми економічної теорії. 2. Дискусії Філософія позитивізму. Проблемна лекція «Економічний імперіалізм»	Активна робота на лекції.	1
	Практичне заняття	Бесіда «Методологічні основи сучасної парадигми економічної теорії». Ілюстрації «Вітчизняна економічна теорія: від кризи до нової парадигми». Дебати «Нова еkleктика»	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Колоквіум	10
			Презентація домашнього завдання.	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Філософія позитивізму. Еволюційна економічна теорія. Епістемологічна функція ціннісних орієнтацій та мова теорії.	Перевірка домашніх завдань	2	
Разом			100	

Рекомендована література

Основна

1. Гальчинський А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення: [навчальний посібник] / Гальчинський А.С. — К.: АДЕФ — Україна, 2010. — 572 с.
2. Юхименко П. І. Історія новітніх економічних учень (від Кейнса до наших днів) / За ред. А. А. Чухна. — 2-ге вид., доп. — Біла Церква: БДАУ, 2003. — 145 с.

Додаткова

3. Базилевич В. Д. Метафізика економіки: Монографія / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. — К.: Знання, 2007. — 718 с.
4. Гесць В. М. Нестабільність та економічне зростання. — Харків: Форт, 2000. — 238 с.
5. Жаліло Я. А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика. — К.: НІЕД, 2000. — 62 с.
6. Коллонтай В. Эволюция западных концепций глобалистики. // МЭМО. — 2002. — №1. — С. 36 — 48.
7. Коуз Р. Природа фирмы: истоки / Под ред. О. Уильямсона, С. Уинтера. — М.: Дело, 2001. — С. 53 — 73.
8. Маевский В. О. О взаимоотношении экономической теории и ортодоксии // Вопросы экономики. — 2003. — №11. — С. 4 — 14.
9. Нуреев Р. М. Теории развития: кейнсианские модели становления рыночной экономики // Вопросы экономики. — 2000. — №4. — С. 146 — 156.
10. Теоретико-методологічні засади формування національної економічної системи в умовах інтеграції у світове господарство [Електронний ресурс] : монографія / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, М. А. Мащенко та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента М. С. Брїля. — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. — 208 с.
11. Трансформаційні процеси та економічне зростання в Україні / За ред. В. М. Гейця. — Харків: Форт, 2003. — 437 с.
12. Хайек Ф. Безработица и денежная политика. Правительство как генератор «делового цикла» / Экономические науки. — 1991. — №11. — С. 57 — 66; №12. — С. 39 — 48.
13. Хайек Ф. Пагубная самонадеянность: ошибки социализма / Под ред. У. Бартли. — М.: Изд. «Новости» при участии изд. “Catallaxy”, 1992. — 304 с.
14. Хансен Э. Экономические циклы и национальный доход // Классики кейнсианства. В 2-х т. Т. 2. Ч. 3 — 4. — М.: Экономика, 1997. — 431 с.
15. Хаусман Д. Экономическая методология в двух словах // МЭ и МО. — 1994. — №2. — С. 105 — 113; №3. — С. 27 — 34.
16. Ходжсон Дж. Экономическая теория и институты: Манифест современной институциональной экономической теории / Пер. с англ. — М.: Дело, 2003. — 464 с.
17. Шумпетер Й. А. История экономического анализа. // Истоки: Вопросы истории народного хозяйства и экономической мысли. — М.: , 1989. — Вып. 1. — С. 236 — 311.
18. Юхименко П. І. Становлення і розвиток монетаристських концепцій: історико-економічний аналіз: Монографія. — К.: ІАЕ УААН, 2003. — С. 251.

Інформаційні ресурси

19. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система). Розміщено: <https://pns.hneu.edu.ua/course/index.php?categoryid=1011>
20. Державна служба статистики України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.